

Nužno je, također, investitorima omogućiti povlastice, popuste na cijenu zemljišta u zoni mogućnosti rada i poslovanja, do oslobađanja plaćanja pojedinih nameta koji su u nadležnosti Općine i mini reforma lokalne samouprave*.

Samo nekoliko zahvata u parafiskalne namete, te ciljano porezno rasterećenje pomoglo bi da se investicije u Velikoj Kladaši brže odvijaju, osiguralo bi se održivost radnih mjesta, te u uvjetima krize značajno pomoglo oporavku gospodarstva*.

Nestabilnost i podijeljenost kladaške političke scene, surevnjivost, nepovjerenje, te preduga procedura za ishodovanje potrebnih dozvola utiče na to da potencijalni investitori zaobilaze ovu lokalnu samoupravu u širokom luku kao poslovnu destinaciju svog ulaganja kapitala. Zato je nužno unaprijediti institucionalne kapacitete za primjenu principa dobre uprave, osiguranje lokalnih usluga i stvaranje okruženja pogodnog za poslovanje, omogućavanje novih radnih mjesta i ekonomski rast. U cilju stvaranja stimulaturnog poslovnog ambijenta nužno je olakšati poziciju gospodarstva smanjenjem fiskalnih i parafiskalnih nameta sa ciljem jačanja konkurentne pozicije domaćih poslovnih sustava, te pojednostaviti proceduru, smanjiti troškove, broj koraka i broj dana za osnivanje poslovnog društva.

Da bi Općina ulagačima postala friendly (prijateljska) sredina povoljna za investiranje potrebno je pojednostaviti proceduru, smanjiti troškove i rokove za dobijanje urbanističkih, građevinskih, energetskih i ličnih dozvola sa ciljem stimulacije investicija – prva faza uspostave jednošalterskog sustava. Riječ je o projektu unapređenja poslovnog okruženja u lokalnoj zajed-

Projekat "Dijaspora za razvoj" ostvariće se u "Alatuši"

nici u okviru kojeg će se uspostaviti sustav izdavanja dozvola u elektronskoj formi. Ekonomski razvoj lokalne samouprave je prvenstveni cilj, a jedan od važnih mehanizama u tom smislu je primjena BFCSEE (Business Friendly certification South East Europa)* standarda koji značajno podiže konkurentnost cijelog regiona u kojem se ovaj program primijeni. Zato bi

program certifikacije gradova i općina sa povoljnim poslovnim okruženjem u jugoistočnoj Europi (BFCSEE) čiji je nosilac Međunarodna organizacija NALED koji bi Općinu svrstao u najviši razred za povoljno investiranje i mogućnost primjene na određene međunarodne projekte.

Velika Kladaša je jedna od lokalnih jedinica u Federaciji BiH koja prema anali-

ima mnogo neiskorištenog potencijala, posebno u poljoprivredi, ali i propuštenih prilika u provođenju strukturnih reformi; ona ima puno prostora za povećanje učinkovitosti poslovnog sektora rada kroz poboljšanje pravnog sustava i zaštite vlasničkih prava.

Moglo bi se postići više u odnosu na ostale unsko-sanske općine i gradove kada bi se olakšali uvjeti poslovanja i učinilo atraktivnije poslovno okruženje za izravni ulazak inozemnih investicija, posebno kladaške dijaspore. To poboljšanje poslovne klime valja obavljati u kontinuitetu.

PS: Neki pokazatelji za 2017. godinu govore o pozitivnim promjenama socijalno – ekonomskog obrasca i početak izlaska Velike Kladaše iz posvemašnje i svekolike krize.

Bilješke

- Rang razvijenosti Velike Kladaše u 2016. godini:
- Stepen zaposlenosti 14,1,
- Stepen nezaposlenosti u % 67,6,
- Broj učenika (osnovno i srednje) na 1.000 stanovnika 150,
- Prihodi po glavi stanovnika 62.
- Indeks odsutnog stanovništva – 23,6,
- Indeks razvijenosti 68,2
- Rang razvijenosti 56 (od 79 općina u FBiH).
- Indeks razvijenosti 2015. godine 72,6,
- Rang razvijenosti 2015. godine 50,
- Indeks razvijenosti 2014. godine 80,5,
- Rang razvijenosti 2014. godine 47.
- Rang razvijenosti USK-a po općinama 2016. godine:
- * Bihać 22
- * Bužim 36
- * Cazin 37
- * Velika Kladaša 56
- * Bosanska Krupa 61
- * Sanski Most 63
- * Bosanski Petrovac 68.

Poglavlje: Osnovni socio-ekonomski pokazatelji

Korišteni izvori:

1. Federalni zavod za statistiku,
2. Federalni zavod za programiranje razvoja,
3. Socioekonomski pokazatelji po općinama u FBiH za 2016. godinu,
4. Mjesečni bilten 1/18 – Federalni zavod za statistiku
5. Izvještaji Općinskog vijeća Velika Kladaša 2017.
6. Privredna komora.

Poglavlje: Osvrt na situaciju – sažetak

Da je kantonalna i federalna vlast pomnožila Kladašćane sa nulom (0) govori primjer iz maja 2018. godine. Naime, Privredna komora USK-a, Vlada USK-a, te Unsko – sanski gradovi i općine izuzev Velike Kladaše objavili su javni poziv za podršku malim i srednjim preduzećima u okviru podrške privrednim društvima iz sektora drvoprerađivačke, tekstilne i metaloprerađivačke industrije. Financijsku podršku pruža USAID WHAM program.

Ponovni ulazak dijaspore u kladaški poslovni prostor jedan je od najboljih kanala promocije i distribucije u svijetu, jer kad bi bila isključena iz nekih gospodarskih aktivnosti bile bi male šanse za oporavak ekonomske i socijalne slike lokalne zajednice.

Projekat „Dijaspora za razvoj“ ostvariće se u „Alatuši“. U okviru projekta biće financirana nabavka dijela opreme za tekstilnu industriju